

El conill castorrex

EN el món de la cunicultura i més encara de la pelleteria no es parla d'altra cosa que del cas extraordinari del conill castorrex.

El castorrex és un conill que té la particularitat de posseir una pell semblant a la del castor, motiu pel qual la pelleteria paga les pells a preus altíssims. A més una parella de conills castorrex es cotitza actualment de 3 a 5 mil francs.

Aquestes dades faran veure tota la importància del conill en qüestió.

La formació de la raça

En 1919 un cunicultor francès, Mr. Caillon, de Luché-Pringé (Sarta), notà que d'una lludrigada de conills de raça comú hi havia un mascle glabre, o sigui pelat, i que més endavant nasqué el pèl, però un pèl completament distint al dels seus germans.

La mare d'aquest estrany conill en la següent lludrigada produí un altre conillet igual que l'anterior, però femella.

Ambdós conills quan foren una mica grans tingueren un pelatge fi, curt, tupit, homogeni sense gens de pèl caní, és a dir, que no tenien cap d'aquells pèls més gruixuts, llargs i forts que amb més o menys quantitat posseeixen els pelatges dels conills de totes les races.

Mr. Caillon féu reproduir els dos germans que presentaven idèntiques característiques, ço és: color de la pell indefinible i variable des del naixement a la pubertat i en endavant de color bru-obscur. Aquesta pell, per molts caràcters recordava el pelatge del castor i per aquest motiu es donà a la parella i a la raça que originaren el nom de «conills castorrex».

La causa del fenòmen

Una de les malalties que pot patir el conill és l'espiroquetosi o sífilis, malaltia de la qual semblava afectar un dels pares de dits conills. En aquest cas, els conills castorrex haurien adquirit llur pelatge en virtut d'alteracions produïdes per l'espiroqueta, o paràsit de la sífilis, en la cèl·lula germinativa, o bé el pelatge especial hauria resultat de modificacions nutritives imposades per la malaltia.

Alguns autors han cregut que aquest fet calia reportar-lo a una veritable mutació nutritiva.

La primera hipòtesi sembla confirmar-se per la raó de què els dos conills originaris castorrex eren de dolenta constitució, la qual trameteren a llur descendència. A més els conills tractats pels mètodes ordinaris que s'usen en l'espècie humana contra la sífilis donaren en els conills excel·lents resultats.

Però, els autors que pensen que el pelatge al·ludit pot ésser original per una mutació brusca, potser no estiguin del tot desencaminats. Més avall ja explicarem el què passà respecte el particular a l'Escola Superior d'Agricultura de Barcelona.

Mr. Caillon féu reproduir durant cinc anys i amb estreta consanguinitat els conills castorrex obtenint sempre el mateix pelatge, però individus cada vegada més dèbils. Un capellà, amic de Mr. Caillon, mossèn Gillet, s'ocupà també de la reproducció d'aquests conills i fou ell qui en 1924 presentà alguns exemplars de castorrex a l'Exposició d'animals de corral que cada any es celebra a París, mereixent l'atenció del públic i l'admiració dels cunicultors i dels pellaires.

Caràcters de la raça

Els caràcters fixats de la raça o sigui l'*standard*, són els següents:

Cos llarg i esvelt, recte i fort; cap fi, allargat, més gros en el mascle; orelles llargues, cobertes de pèl bru i orlades de negre a la punta; ulls negres amb pupilla obscura i fons clar; nas rectilini, punxagut, més gros en el mascle; les cames anteriors curtes més llargues i dretes que les posteriors; ungles de color obscur i molt llargues; cua dreta recolzant-se a la gropa i en la seva cara inferior revestida de pèls blancs i en la superior, obscurs. El pelatge està mancat absolutament de pèl caní, essent la seva característica un pèl de borra curt, fi, uniforme i tupid, el qual produeix al tacte una impressió avellutada finíssima; la longitud del pèl és a penes de 15 mil·límetres, i el seu color blavenc a la base i uniformement bru en l'extremitat de les puntes; el ventre, blanc porcellana. El pes viu és de 3'5 a 4 quilos.

Qualitats i defectes

Després del reconeixement oficial, la raça Castorrex ha estat sol·licitada per nombrosos cunicultors de tot el món, tant d'Europa com d'Amèrica. Amb raó se l'ha denominat la raça de l'avenir.

En efecte; els industrials parisenecs creuen que podran pagar fins a 200 francs d'una pell de castorrex i els alemanys en la revista *Leipziger Kaninchenzüchter* expressen la seva admiració amb el següent judici: fins ara havíem dubtat de l'existència d'aquesta raça i que sigués possible realitzar tal cosa; ara n'estem convençuts i meravellats; mai havíem vist una cosa tan bonica; totes les pells de conill, abans de posar-les a la venda, se n'havia d'eliminar els pèls gruixuts i llargs i tenyir-les. El castorrex ofereix la pell ideal per a la indústria, puix que dispensa del treball de la preparació i pot ésser utilitzada en el seu estat natural.

L'obstacle principal del castorrex és la seva marcada debilitat i les falles que s'experimenten en la reproducció. El professor E. Kohler, en 1925, escrivia: a seguit d'haver adquirit els primers subjectes de la raça vaig quedar parat de les manifestacions de raquitisme que presentaven, com eren cames tortes, gep, cua replegada, ventre dilatat i més ample que d'ordinari. A això calia afegir que els castorrex eren total o parcialment infecunds; els mascles en aparença eren molt vius, però excepcionalment arribaven a fecundar les femelles que se'ls portava. Els conills eren difícils de criar i amb freqüència es notaven símptomes de raquitisme, tuberculosi, sífilis i abscessos voluminosos en el ventre i al cap. L'esperma dels mascles, durant el període en el qual es mostraven infecunds, examinat al microscopi, resultava absent d'espermatozoides.

Els francesos han comprès que la raça Castorrex no era possible acreditar-la comptant només que amb subjectes dèbils i malalts. El mal fou estudiat i avui dia es pot dir que està guarit, podent presentar individus i famílies completament sans.

La cria

Les conilles castorrex són manyagues i de temperament suau. A cada lludrigada donen de 5 a 7 petits i a vegades més.

Els conills naixen glabres o sense pèl i poc a poc es vesteixen de pèl blanc, el qual es va tornant groc. Aquest pelatge persisteix fins a la primera muda. A mida que passa el temps el pe-

latge va prenent el color definitiu de l'adult. Als divuit mesos el pelatge és perfecte.

Quan a la carn, és igual a la del conill ordinari.

El castorrex i l'Escola Superior d'Agricultura

Quan els Serveis de Ramaderia de la Mancomunitat de Catalunya assenyalaren a les diverses comarques els conills que havien de criar, quasi tots d'origen exòtic, féu una excepció per la comarca del Penedès, on semblava que existia un conill diferent de les races conegudes.

En el mercat de Vilafranca s'adquirí una parella d'aquests conills, la característica dels quals era la de posseir un pelatge gris-ferro, però amb el defecte de que el color no era uniforme, sinó que el color gris-ferro es trobava barrejat amb una poca quantitat de pèls rossos. El pelatge tenia però, una excellent qualitat: el fons era blavenc, el pèl era curt i el pelatge tupit.

Tota persona una mica enterada de les necessitats de la pelleteria, hauria vist en aquells conills una possibilitat de produir pells d'alt preu si aconseguia eliminar els pèls rossos i el poc pèl caní que hi havia. Si s'arribava a aquest resultat, el pelatge s'hauria assemblet molt al del castor.

Les cries obtingudes amb aquella parella eren força heterogènies. De moment, es crearen dues o tres famílies per tal d'evitar la consanguinitat i els seus efectes. La selecció es dirigí vers l'obtenció del pelatge uniforme, curt i tupit, o sigui eliminació de pèls rossos, pèl caní, donant tota la importància al fons blavenc i al color de ferro-rovellat de la punta dels pèls.

L'operació marxava bé. S'havia arribat a aconseguir en gran part la finalitat desitjada. Però, ens cal confessar que nosaltres mateixos no ens donàvem pas compte de la vàlua de la labor que realitzàvem, en el sentit que els fets ens han demostrat.

Qui ens féu adonar dels resultats òptims aconseguits fou M. Albert Maumené, director de *La Vie à la Champagne*, de París. M. Maumené viagué a Barcelona per a assistir a l'Exposició internacional d'Agricultura i ens fou presentat a l'Escola Superior d'Agricultura pel professor M. Voiteulier. En la conversa ens parlà d'un criador de conills que estava en via d'obtenir un pelatge que causaria una veritable revolució en pelleteria. Ens descrigué la raça i les penoses dificultats que es tenien per a dotar de robustesa als pocs individus que la composaven. En la descripció que M. Maumené ens feia de la raça que s'havia d'anomenar castorrex, vàrem comprendre que els conills penedessencs que milloràvem

veien ésser molt semblants a la raça de nova formació que s'estava fent a França.

Acompanyarem M. Maumené als conillers i en veure els referits conills quedà parat, i ens digué: Esteu molt prop de la meravella que amb tanta pena hem aconseguit a França amb l'avantatge de que els vostres subjectes són vigorosos i sans.

Això era per la primavera de 1924, i en aquest mateix any i estació a París, en l'Exposició d'animals de corral, M. l'abbé Gillet presentava el conill castorrex, causant l'admiració dels assis-

tents i obtenint la reconeixença oficial de la raça.

Ací, les coses anaren d'altra manera. Pocs dies després de la visita de M. Maumené, rebíem ordre en companyia d'altres professors de que no ens acostéssim més a l'Escola. Al cap de poc temps, pel mosso que curava de l'aviram i conills, sapiguérem que els nostres futurs castorrex, que haurien pogut ésser l'origen d'una fortuna pels criadors catalans, s'havien venut per a guisar-los amb samfaina.

M. ROSSELL I VILA

El mildiu

Abans de la crisi filoxèrica el conreu de la vinya era senzill, però des de llavors el nombre de paràsits ha augmentat tant, que el viticultor s'ha trobat en l'obligació de combatre seguidament una plaga darrera l'altra, i a vegades més d'una d'un cop sol.

Entre els paràsits de la vinya el mildiu és, segurament, un dels més perillosos pels danys que pot causar, i això amb tal intensitat, que la collita en menys de vint-i-quatre hores pot ésser completament destruïda, principalment quan l'atac és produït en el raïm abans o poc després de la florida i amb condicions atmosfèriques favorables.

Els viticultors de totes les comarques prou que recordaran casos de dany a l'engròs, anyades en les quals la collita pràcticament ha estat nul·la.

Què és el mildiu? És senzillament un fungus microscòpic, que viu dels teixits de la vinya, els quals desorganitza i mata. El mildiu vingué d'Amèrica importat en determinats ceps americans en l'època de la reconstitució dels vinyars. Des de la Xarenta el mal es va escampar per les terres d'Occitània i d'allí s'estengué per Catalunya.

Encara que el mildiu sigui ben conegut als vinyaters, serà convenient recordar els caràcters de la malaltia en els diversos òrgans de la vinya, els quals com és sabut, ataca indistintament.

En les fulles, el mildiu es reconeix per taques més o menys arrodonides, que al principi, tenen un color groguenc comparativament a les parts sanes de la fulla, les quals taques es veuen des-

prés per transparència. Més endavant, aquestes taques a la cara inferior es cobreixen d'una pols o eflorescència de blanc de neu que, tocant-la amb els dits desapareix. Per regla general, la dita pols blanca se'n va per sí sola i llavors la taca pren el color de fulla morta. Observi's que el mildiu, amb una mica d'atenció, no es pot pas confondre amb l'erinosi, malaltia causada per un petit insecte que embutllafa les fulles per la part superior i per la de baix, provoca la formació d'un peluix blanc-gris o groguenc. Les butllofes són prou per a diferenciar les dues afeccions.

En els branquillons el mildiu es desenrotlla principalment en els nusos, i les sarments a vegades es desarticulen, o bé, devenen molt trenca-disses. L'escorça porta taques de color fosc, quasi negres, amb reflexes blavenes, francament lívids i de molta persistència.

En el raïm el mildiu es presenta com en les fulles; apareixen eflorescències blanques i llavors la malaltia es coneix amb el nom de Rot gris. Quan l'atac és molt violent els brots tendres es colltorcen, s'asequen i cauen. Aquesta forma de la malaltia és molt greu.

Quan els brots són de més edat el mildiu no produeix pas eflorescències blanques i en aquest cas s'anomena Rot bru, el qual atacant la rapa pot fer assecar en tot o en part el raïm.

Els grans són també atacats en forma de Rot bru i aquests òrgans prenen un color i una consistència que els fan semblar bullits. Els grans s'ennegreixen i s'estoven i per regla general, s'asequen i cauen.